Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (čtvrtého senátu)

20. července 2016 *

„Mimosmluvní odpovědnost — Škoda způsobená Komisí v rámci vyšetřování OLAF a škoda způsobená ze strany OLAF — Žaloba na náhradu škody — Žaloba na konstatování právní nicotnosti a nepřípustnosti aktů OLAF pro účely dokazování před vnitrostátními orgány — Přípustnost — Zneužití pravomoci — Zpracování osobních údajů — Právo na obhajobu“

Ve věci T-483/13,

Athanassios Oikonomopoulos, s bydlištěm v Athénách (Řecko), původně zastoupený N. Korogiannakis a I. Zarzourou, advokáty, dále G. Georgiosem, advokátem.

žalobce,

proti

Evropské komisi, zastoupené J. Baquero Cruz a A. Saukou, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je žaloba na náhradu škody způsobené Komisí a Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a dále žaloba směřující k tomu, aby byly akty OLAF prohlášeny za právně nicotné a nepřípustné pro účely dokazování před vnitrostátními orgány,

TRIBUNÁL (čtvrtý senát),

ve složení M. Prek (zpravodaj), předseda, I. Labucka a V. Kreuschitz, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: C. Heeren, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 10. června 2015,

vydává tento

* Jednací jazyk: angličtina.

Rozsudek[1]

Skutkový základ sporu

1 Žalobce, Athanassios Oikonomopoulos, je inženýrem elektrotechniky a obchodníkem činným na trhu robotiky v oblasti informatiky. Založil a poté mezi lety 1987 až 2006 řídil společnost Zenon Automation Technologies SA (dále jen „Zenon“) se sídlem v Řecku.

2 Mezi lety 2004 a 2006 uzavřela společnost Zenon několik smluv s generálním ředitelstvím (GŘ) „Informační společnost a sdělovací prostředky“ (dále jen „GŘ Informační společnost a sdělovací prostředky“) Evropské komise spadající do šestého rámcového programu pro výzkum, technický rozvoj a demonstrace přispívajícího k vytvoření Evropského výzkumného prostoru a k inovacím (2002–2006) (dále jen „šestý rámcový program“).

3 V listopadu 2008 byl u společnosti Zenon na žádost Komise externí auditorskou kanceláří proveden audit týkající se projektů Alladin a Gnosys spadajících do šestého rámcového programu. Výsledkem tohoto auditu byla zejména zpráva auditora 08-BA59-028 ze dne 13. května 2009 (dále jen „prvotní zpráva auditora“).

4 Z prvotní zprávy auditora plyne, že se vyskytly anomálie v oblasti osobních nákladů. Společnost Zenon požadovala, aby Komise financovala značně vysoké náklady, které jí byly ve skutečnosti fakturovány kyperskou společností Comeng Computerised Engineering (dále jen „Comeng“). Tyto náklady byly nesprávně vykazovány v kategorii přímých osobních nákladů jakožto náklady na „interní poradenství“, ačkoli měly být vykazovány jako náklady na subdodávky. K této praxi docházelo soustavně. Komise s ohledem na to dospěla k závěru, že tyto náklady nelze považovat za uznatelné ani jako osobní náklady ani jako náklady na subdodávky.

5 V tomto kontextu zahájil dne 10. prosince 2009 Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) vyšetřování projektu GR/RESEARCH-INFSO-FP6-Robotics and informatics uskutečňovaného za účelem provádění šestého rámcového programu. OLAF je v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 ze dne 25. května 1999 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) (Úř. věst. 1999, L 136, s. 1; Zvl. vyd. 01/03, s. 91) pověřen provádět vyšetřování vnější, tj. mimo orgány Evropské unie, i vnitřní, tj. uvnitř těchto orgánů.

6 Dne 25. a 26. února 2010 přikročil OLAF k inspekci v prostorách společnosti Comeng.

7 Dne 6. srpna 2010 připravilo GŘ Informační společnost návrh závěrečné zprávy auditora.

8 Dne 18. února 2011 přijala Komise závěrečnou zprávu auditora.

9 V červenci 2011 informoval OLAF žalobce, že je považován za osobu, které se týká vyšetřování uvedené výše v bodě 5. Dne 7. září 2011 vyslechli zástupci OLAF žalobce v jeho bydlišti, které se tehdy nacházelo na Patmu (Řecko).

10 Dopisem ze dne 19. září 2012 informoval OLAF žalobce o skončení vyšetřování. Uvedl v něm, že podle závěrů tohoto vyšetřování je namístě domněnka, že byly spáchány trestné činy dotýkající se finančních zájmů Evropské unie. Oznámil v něm rovněž to, že se řeckým soudním orgánům doporučuje, aby v této věci zahájily soudní řízení. OLAF kromě toho vyzval GŘ Komunikační sítě, obsah a technologie, které nahradilo GŘ Informační společnost, k tomu, aby přijalo odpovídající opatření s cílem zajistit od společnosti Zenon vrácení částky 1,5 milionu eur.

1 — Jsou uvedeny pouze body tohoto rozsudku, jejichž zveřejnění Tribunál považuje za účelné.

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení *[omissis]*

19 Žalobce navrhuje, aby Tribunál

— prohlásil, že akty a opatření přijaté OLAF jsou právně nicotné;

— prohlásil, že informace a údaje, které se ho týkají, a jakékoli příslušné důkazy předané vnitrostátním orgánům, jsou důkazy nepřípustnými;

— uložil Komisi, aby mu jako náhradu za protiprávní jednání na její straně a újmu způsobenou na jeho profesních činnostech a pověsti vyplatila částku dva miliony eur;

— nařídil provedení důkazů a organizační procesní opatření podle článků 64 a 65 jednacího řádu ze dne 2. května 1991 ve formě vydání dokumentů a svědeckých výpovědí;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení,

20 Komise navrhuje, aby Tribunál:

— zamítl žalobu jako částečně nepřípustnou a částečně neopodstatněnou nebo, každopádně, jako neopodstatněnou jako celek;

— uložil žalovanému náhradu nákladů řízení, včetně nákladů řízení před odvolacím senátem.

Právní otázky

1. K *přípustnosti některých bodů návrhových žádání [omissis]*

25 Na prvním místě je třeba přezkoumat přípustnost žaloby směřující ke konstatování, že opatření přijatá OLAF jsou právně nicotná. V tomto kontextu je nutno připomenout, jaké pravomoci má unijní soud, rozhoduje-li o žalobě na náhradu škody.

26 Z jasně ustálené judikatury vyplývá, že vznik mimosmluvní odpovědnosti Unie ve smyslu čl. 340 druhého pododstavce SFEU je vázán na splnění souboru podmínek, a sice protiprávnost jednání vytýkaného unijním orgánům, existence skutečné škody a existence příčinné souvislosti mezi jednáním orgánu a uplatňovanou škodou (rozsudek Agraz a další v. Komise, C-243/05 P, EU:C:2006:708, bod 26 a citovaná judikatura). Jde-li o podmínku vytýkaného jednání, vyžaduje se, aby bylo prokázáno dostatečně závažné porušení právní normy, jejímž předmětem je přiznání práv jednotlivcům (rozsudky ze dne 4. července 2000, Bergaderm a Goupil v. Komise, C-352/98 P, EU:C:2000:361, body 42 a 43, a ze dne 9. září 2008, FIAMM a další v. Rada a Komise, C-120/06 P a C-121/06 P, EU:C:2008:476, bod 173). Kromě toho je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je žaloba na náhradu škody samostatným procesním prostředkem majícím vlastní funkci v systému procesních prostředků, který je závislý na podmínkách výkonu, jež jsou přizpůsobeny jeho zvláštnímu účelu (rozsudek ze dne 28. dubna 1971, Lütticke v. Komise, 4/69, EU:C:1971:40, bod 6, a usnesení ze dne 15. října 2013, Andechser Molkerei Scheitz v. Komise, T13/12, nezveřejněný, EU:T:2013:567, bod 46).

27 Stačí vzít v úvahu, že žaloba směřující ke konstatování, že opatření přijatá OLAF jsou právně nicotná, ve skutečnosti znamená, že se po Tribunálu žádá, aby zneplatnil opatření přijatá OLAF a současně rozhodl, že nevyvolaly žádné právní účinky [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. září 2011, dm-drogerie markt v. OHMI – Distribuciones Mylar (dm), T36/09, EU:T:2011:449, bod83]. To jde nad rámec prostého konstatování protiprávnosti, jež by Tribunál mohl vyříknout v rámci řízení o náhradu škody.

28 Z toho plyne, že první návrhové žádání žalobce je třeba prohlásit za nepřípustné.

29 Toto prohlášení o nepřípustnosti nepředstavuje porušení práva na účinnou soudní ochranu ani zásady řádného výkonu spravedlnosti a hospodárnosti řízení. Soudní přezkum dodržování unijního právního řádu je totiž zajišťován, jak vyplývá z čl. 19 odst. 1 SEU, Soudním dvorem a soudy členských států. Za tímto účelem Smlouva o FEU zavedla svými články 263 a 277 SFEU a dále svým článkem 267 SFEU úplný systém procesních prostředků a řízení určený k zajištění kontroly legality unijních aktů unijním soudem (rozsudek ze dne 19. prosince 2013, Telefónica v. Komise, C-274/12 P, EU:C:2013:852, bod 57). Proti rozhodnutím přijatým vnitrostátními orgány na základě informací OLAF přitom musí být možné podat žalobu k vnitrostátním soudům, které mohou následně podat předběžnou otázku týkající se výkladu ustanovení unijního práva, která považují za nezbytná k vynesení svého rozsudku [v tomto smyslu viz usnesení ze dne 19. dubna 2005, Tillack v. Komise, C-521/04 P(R), EU:C:2005:240, body 38 a 39].

30 Je třeba upřesnit, že žalobce nepředložil žádný prostředek, který by prokazoval, že výše uvedené právo a zásady byly porušeny.

31 Z toho plyne, že pouhá skutečnost, že jedno z návrhových žádání je prohlášeno za nepřípustné, nestačí k prokázání porušení práva na účinnou soudní ochranu ani zásad řádného výkonu spravedlnosti a hospodárnosti řízení a procesní ekonomie.

32 Odmítnout je zadruhé třeba rovněž návrhové žádání směřující k tomu, aby Tribunál prohlásil informace a údaje o žalobci i veškeré příslušné důkazy předané vnitrostátním orgánům za důkazy nepřípustné.

33 Toto návrhové žádání totiž nelze vyložit jinak než jako žádání, jímž se má dosáhnout toho, aby Tribunál rozhodl, že důkazní prostředky před vnitrostátními soudy jsou nepřípustné. Podle ustálené judikatury přitom to, jak vnitrostátní orgány naloží s informacemi, které jim OLAF předá, je pouze a výlučně na jejich odpovědnosti a těmto orgánům samotným přísluší ověřovat, zda takové informace odůvodňují nebo vyžadují, aby byla zahájena trestní stíhání. V důsledku toho musí být soudní ochrana před takovými stíháními zajištěna na vnitrostátní úrovni s veškerými zárukami zakotvenými vnitrostátním právem, a to včetně těch, které plynou ze základních práv, a s možností, aby se rozhodující soud obrátil na Soudní dvůr s předběžnou otázkou podle článku 267 SFEU (viz usnesení ze dne 19. dubna 2005, Tillack v. Komise, C-521/04 P(R), EU:C:2005:240, body 38 a 39 a citovaná judikatura). Upřesněno bylo dále i to, že vnitrostátní orgány v případě, že se rozhodnou zahájit vyšetřování, posoudí, jaké důsledky dovozovat z případných protiprávních jednání, kterých se OLAF dopustí, a že toto posouzení lze napadnout před vnitrostátním soudem. V případě, že by trestní řízení nebylo zahájeno nebo skončilo osvobozujícím rozsudkem, podání žaloby na náhradu škody k unijnímu soudu by zaručilo dostatečnou ochranu zájmů dotčené osoby tím, že by jí umožnilo dosáhnout náhrady veškeré újmy vyplývající z protiprávního jednání OLAF (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. května 2010, Komise v. Violetti a další, T-261/09 P, EU:T:2010:215, bod 59).

34 Stačí vzít v úvahu, že v souladu s judikaturou uvedenou výše v bodě 33 by rozhodnutí Tribunálu, kterým by se důkazy předložené řeckým soudním orgánům prohlašovaly za nepřípustné, evidentně leželo za rámcem pravomoci, kterou Tribunál má. Tribunál tedy nemá pravomoc rozhodovat o tom, že informace a údaje o žalobci i veškeré příslušné důkazní prostředky předané vnitrostátním orgánům jsou nepřípustnými důkazními prostředky před vnitrostátními soudy.

35 S ohledem na to je třeba druhé návrhové žádání odmítnout, aniž by bylo nutné zkoumat jeho opodstatněnost.

2. *K věci samé*

36 Úvodem je třeba přezkoumat argument vznesený Komisí, podle kterého je žaloba na náhradu škody předčasná. Komise totiž uvádí, že předání zprávy OLAF nevyústilo zatím v žádné opatření ze strany příslušných vnitrostátních orgánů. Navíc nevzniká škoda, jelikož nedošlo ani k úniku ani ke sdělení informace na veřejnost.

37 Je nesporné, že vnitrostátní soudní řízení dosud probíhá. Případné výsledky tohoto řízení nicméně nemohou mít na řízení v nyní projednávané věci vliv. V daném případě se tak nejedná o to, zda se žalobce dopustil nesrovnalosti nebo podvodu, či nikoli, nýbrž jde o to přezkoumat způsob, jakým OLAF vedl a uzavřel vyšetřování, které na něj jmenovitě poukazuje a případně mu přičítá odpovědnost za nesrovnalosti, jakož i způsob, jakým Komise jednala v kontextu tohoto vyšetřování. I kdyby vnitrostátní soudy shledaly žalobce za nevinného, nezhojí to nutně případnou újmu, která by mu byla v takovém případě způsobena (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. července 2008, Franchet a Byk v. Komise, T-48/05, EU:T:2008:257, body 90 a 91).

38 Vzhledem k tomu, že údajná újma tvrzená v rámci tohoto řízení se odlišuje od újmy, kterou by mohl potvrdit zprošťující výrok vnitrostátních soudních orgánů, nelze tedy návrhová žádání směřující k náhradě škody odmítnout jako předčasná s tím, že žalobce může takový návrh vznést až po případných konečných rozhodnutích vnitrostátních soudních orgánů.

39 Jelikož žaloba není předčasná, není tedy namístě vyhradit přezkum otázky povahy a rozsahu újmy až na případnou konečnou fázi.

40 V rámci svého třetího návrhového žádání žalobce tvrdí, že je třeba dovodit mimosmluvní odpovědnost Unie.

(omissis)

K protiprávnímu jednání (omissis)

K druhému žalobnímu důvodu, dovozovanému z porušení nařízení č. 45/2001 a č. 1073/1999, povinnosti ochrany důvěrnosti a profesního tajemství, práva na soukromí a zásady řádné správy. *(omissis)*

51 Úvodem je důležité zdůraznit, že ustanovení nařízení č. 45/2001 jsou právními normami, jejichž účelem je přiznat práva osobám, kterých se týkají osobní údaje, jejichž držiteli jsou orgány a instituce Unie. Vlastním účelem těchto norem je totiž chránit takové osoby před případným protiprávním zpracováním údajů, které se k nim vztahují (rozsudek ze dne 12. září 2007, Nikolaou v. Komise, T-259/03, nezveřejněný, EU:T:2007:254, body 210 a 232).

– K první, druhé a třetí výtce, dovozovaným z porušení článků 4, 5, 7, 8 a 12 nařízení č. 45/2001, povinnosti ochrany důvěrnosti, profesního tajemství, práva na soukromí, jakož i zásady řádné správy, a zvláště čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1073/99 a čl. 8 odst. 1 nařízení č. 2158/96.

52 Úvodem je třeba předně připomenout, že čl. 2 písm. a) nařízení č. 45/2001 stanoví, že „osobními údaji“ se rozumějí „veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné osobě“ a že „identifikovatelnou osobou se rozumí osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména s odkazem na identifikační číslo nebo na jeden či více zvláštních prvků její fyzické, fyziologické, psychické, hospodářské, kulturní nebo sociální identity“. Článek 2 písm. b) uvedeného nařízení definuje „zpracování osobních údajů“ jako „jakýkoli úkon nebo soubor úkonů s osobními údaji, které jsou prováděny pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromažďování, zaznamenávání, uspořádávání, uchovávání,

přizpůsobování nebo pozměňování, vyhledávání, konzultace, použití, sdělení prostřednictvím přenosu, šíření nebo jakékoli jiné zpřístupnění, srovnání či kombinování, jakož i blokování, výmaz nebo likvidace“.

53 Podle judikatury spadá sdělování takových údajů do definice „zpracování“ ve smyslu čl. 2 písm. b) nařízení č. 45/2001 (rozsudky ze dne 29. června 2010, Komise v. Bavarian Lager, C-28/08 P, EU:C:2010:378, body 68 a 69, a ze dne 7. července 2011, Valero Jordana v. Komise, T-161/04, nezveřejněný, EU:T:2011:337, bod 91). V projednávané věci je třeba mít za to, že informace týkající se žalobce jsou „osobními údaji“ a že došlo k jejich „zpracování“ ve smyslu uvedeného ustanovení jak ze strany Komise, tak ze strany OLAF, což strany ostatně nezpochybňují.

(omissis)

59 Zaprvé je třeba přezkoumat výtku, podle níž nebyla splněna žádná z podmínek uvedených v článku 5 nařízení č. 45/2001.

60 Pokud jde o předání informací ze strany OLAF Komisi a vnitrostátním řeckým orgánům, je třeba připomenout, že OLAF v zásadě vykonává úkoly ve veřejném zájmu ve smyslu čl. 5 písm. a) nařízení č. 45/2001. V projednávané věci spadalo zpracování osobních údajů žalobce do rámce vyšetřování prováděného OLAF s cílem stanovit, zda případně došlo k podvodu, který by se dotkl financí Unie. Takové zpracování údajů ze strany OLAF bylo tedy nezbytné pro výkon jeho úkolu. Je tedy třeba mít za to, že k předání informací ze strany OLAF Komisi a řeckým vnitrostátním orgánům došlo ve veřejném zájmu. OLAF tedy nepřekročil meze posuzovací pravomoci, kterou v rámci čl. 5 písm. a) nařízení č. 45/2001 měl.

61 Jde-li o předání informací společnosti Zenon ze strany Komise, stačí konstatovat, že takové předání je v zásadě v souladu s článkem 5 nařízení č. 45/2001.

62 Je totiž legitimní, že Komise zaslala společnosti Zenon závěrečnou zprávu auditora, jejíž závěry se opíraly o výňatky ze zprávy OLAF zahrnující informace obsažené v inspekční zprávě OLAF, ve zprávě OLAF o kontrolách na místě provedených ve společnosti Comeng ve dnech 25. a 26. února 2010, v písemném protokolu z výslechu ředitele společnosti Comeng a v dokumentech naskenovaných při kontrolách na místě vyšetřovateli OLAF se souhlasem ředitele společnosti Comeng a sdělených OLAF GŘ Informační společnost dne 4. května 2010.

63 Tyto informace Komisi umožnily potvrdit, že společnost Zenon nerespektovala ustanovení obsažená ve smlouvách FP6 uzavřených k provádění šestého rámcového programu, a odmítnout veškeré náklady, které si v tomto ohledu nárokovala společnost Zenon.

64 Bez zmínky o závěrech OLAF v závěrečné zprávě auditora Komise by Komise nemohla odůvodnit, proč ve vztahu ke společnosti Zenon provedla úpravu. V tomto kontextu tedy v zásadě nelze GŘ Informační společnost vytýkat, že společnosti Zenon předalo konečnou zprávu auditora obsahující informace, které společnost musela nutně znát, aby pochopila, z jakých důvodů jsou vyžadovány finanční úpravy. Nelze proto tvrdit ani to, že předání takové zprávy obsahující informace týkající se vyšetřování OLAF společnosti Zenon nebylo v zásadě v souladu s článkem 5 nařízení č. 45/2001.

65 Je důležité upřesnit, že z informací, které OLAF shromáždil a které byly převzaty do konečné zprávy auditora GŘ Informační společnost, byly údaje uvádějící jméno žalobce v souvislosti s bankovními operacemi provedenými mezi lety 2002 a 2006 jménem společnosti Comeng na příkaz žalobce nutné k prokázání toho, že tyto bankovní operace neměly žádný vztah k plnění smluv FP6 uzavřených za účelem provádění šestého rámcového programu. Zpráva auditora uvádí žalobcovo jméno rovněž v rámci finančních operací prováděných ve stejnou dobu ve prospěch dalších společností, v nichž měl účast nebo které ovládal, a upřesňuje, že žalobce neprokázal, že k těmto transakcím docházelo v rámci plnění smluv uzavřených za účelem provádění šestého rámcového programu společností Zenon.

Taková informace se jevila jako nezbytná rovněž za účelem odůvodnění neexistence vztahu mezi těmito transakcemi a plněním smluv FP6 společností Zenon. Ze zprávy auditora kromě toho plyne, že to byl žalobce, kdo se rozhodl využít společnosti Comeng k vystavování faktur společnosti Zenon a provádět bankovní transakce mezi touto společností a společností Comeng. Stačí konstatovat, že tyto informace lze dovodit z e-mailu ze dne 29. září 2010 adresovaného samotným žalobcem novému řediteli společnosti Zenon a předaného Komisi novými akcionáři této společnosti. Žalobce v něm uvedl, že využil společnost Comeng, aby navýšil zisky o 10 %, aniž by společnost utrpěla ztráty. Tyto údaje tedy Komisi umožnily potvrdit, že využití společnosti Comeng v rámci plnění smluv uzavřených k provádění šestého rámcového programu nebylo „chybou“, ale záměrnou operací, odmítnout tak tezi o prosté početní chybě, vyloučit proto návrh na prostou opravu výpočtu osobních nákladů předložený společností Zenon v jejím e-mailu ze dne 18. října 2010 a odůvodnit tedy rozsah finanční úpravy prováděné ve vztahu ke společnosti Zenon. Nejeví se tak, že by předání těchto informací společnosti Zenon prostřednictvím zprávy auditora nebylo v souladu se článkem 5 nařízení č. 45/2001.

(omissis)

67 Pokud jde o ostatní argumenty vznášené žalobcem, ten tvrdí, že čl. 5 písm. a) a b) nařízení č. 45/2001 nebyl dodržen proto, že z hlediska vztahů mezi společností Zenon a Unií je třetí osobou a že žádné ustanovení unijního práva neopravňovalo Komisi, aby zpracovávala osobní údaje třetích osob. Jak oprávněně uvádí Komise, je třeba zdůraznit, že v době skutkových okolností byl žalobce ředitelem společnosti Zenon i jejím právním zástupcem v rámci vícero smluv FP6 uzavřených za účelem provádění šestého rámcového programu a že byl až do roku 2006 generálním ředitelem a konečným vlastníkem společnosti Comeng.

68 Kromě toho žalobce uvádí, že Komise v rámci smluv FP6 vystupovala jako smluvní strana a nikoli jako orgán veřejné moci, když společnosti Zenon adresovala závěrečnou zprávu auditora, a že z toho nutně plyne, že žádná z podmínek uvedených v článku 5 nařízení č. 45/2001 nebyla splněna. Žalobcovu argumentaci je třeba, jak se jeví, chápat tak, že konečná zpráva auditora spadala ryze do smluvního rámce, že uvedená zpráva byla neoddělitelná od tohoto rámce a že GŘ Informační společnost tedy nemohlo v tomto kontextu předat žalobcovy osobní údaje společnosti Zenon.

69 Konečná zpráva auditora zajisté spadá do smluvního rámce. Její závěry se však opíraly o informace obsažené ve zprávě OLAF, který vykonával své pravomoci ve veřejném zájmu ve smyslu čl. 5 písm. a) nařízení č. 45/2001.

70 Výtka, že žádná z podmínek uvedených v článku 5 nařízení č. 45/2001 nebyla splněna, musí být tedy odmítnuta.

71 Žalobce zadruhé nesprávně uvádí, že i za předpokladu, že by OLAF měl právo shromažďovat osobní údaje, které se k němu vztahují, porušil by každopádně články 7 a 8 nařízení č. 45/2001 tím, že je sdělil různým GŘ Komise, řeckým vnitrostátním orgánům, společnosti Zenon a jejím zaměstnancům, jakož i společnosti Comeng a jejím zaměstnancům.

72 Předání údajů GŘ Informační společnost ze strany OLAF bylo nezbytné za účelem legitimního výkonu úkolu spadajícího do jeho pravomoci. Na základě informací poskytnutých ze strany OLAF totiž mohly být vypracovány závěry závěrečného auditu. Tyto údaje umožnily GŘ Informační společnost konstatovat, že navýšení osobních nákladů odpovídá osobním nákladům fakturovaným společností Comeng a že podmínky stanovené v článku II. 6 vzorových smluv šestého rámcového programu nebyly dodrženy, jelikož náklady vykazované jakožto náklady na „interní poradenství“ byly ve skutečnosti náklady na subdodávky. I na základě těchto informací Komise následně přikročila k úpravě nákladů. Článek 7 nařízení č. 45/2001 tedy nebyl porušen.

73 Žalobce kromě toho vytýká GŘ Informační společnost, že závěrečnou zprávu auditora sdělilo GŘ „Energie a doprava“ a GŘ „Podniky a průmysl“, a předalo jim tedy osobní údaje.

74 Je třeba uvést, že v odpovědi na otázku položenou v této věci Komise uvedla, že GŘ „Podniky a průmysl “a GŘ „Energie a doprava“ jsou součástí generálních ředitelství spadajících do rodiny „výzkum“, která spravuje rámcové programy výzkumu. Komise upřesnila, že výměny informací týkajících se zpráv auditorů uvnitř generálních ředitelství spadajících do rodiny „výzkum“ jsou běžnou praxí mající chránit finanční zájmy Unie a zajistit koherentní provádění rámcových programů, neboť příjemci jsou velmi často zapojeni do několika dohod o podporách spravovaných různými generálními ředitelstvími.

75 V projednávané věci k předání konečné zprávy auditora obsahující žalobcovy osobní údaje GŘ „Podniky a průmysl“ a GŘ „Energie a doprava“ nedošlo v rozporu s článkem 7 nařízení č. 45/2001. S ohledu na roli, kterou tato dvě GŘ, náležející ke generálním ředitelstvím spadajícím do rodiny „výzkum“, při provádění šestého rámcového programu mají, je totiž třeba mít za to, že, jak bylo zdůrazněno výše v bodě 65, předání osobních údajů bylo nutné k legitimnímu výkonu úkolů spadajících do jejich pravomoci.

76 Žalobce se rovněž dovolává porušení článku 8 nařízení č. 45/2001. Tvrdí, že OLAF měl v rámci předání příslušným orgánům členského státu spadajícího do působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. 1995, L 281, s. 31; Zvl. vyd. 13/15, s. 355) stanovit, že tyto údaje jsou nezbytné k výkonu úkolu ve veřejném zájmu. Tento argument musí být zamítnut. Je totiž zjevné, že údaje shromážděné ze strany OLAF – jimiž jsou zejména ty, které jsou obsaženy v závěrečné zprávě auditora Komise – které byly předány vnitrostátním řeckým orgánům, byly ze své podstaty pro tyto orgány nezbytné k tomu, aby mohly vykonávat své úkoly ve veřejném zájmu ve vztahu ke stíhání případných trestných činů, které byly žalobcem spáchány při plnění smluv uzavřených k provádění šestého rámcového programu.

77 Zatřetí nemůže obstát výtka dovozovaná z porušení čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1073/99 a článku 8 nařízení č. 2185/96. Tato ustanovení ve vzájemném spojení v podstatě zakotvují, že na informace získané v rámci vnějšího vyšetřování se vztahuje profesní tajemství a že tyto informace požívají ochrany přiznávané osobním údajům. Tím, že Komise předala údaje uvedené v bodech 62 a 65 výše společnosti Zenon, pouze potvrdila to, co již žalobce oznámil novému řediteli společnosti Zenon ve svém e-mailu ze dne 29, září 2010, totiž že využil společnosti Comeng, aby navýšil zisky. Žalobce tudíž připustil, že se úmyslně uchýlil k subdodavatelskému mechanismu, a že situace tedy nebyla výsledkem početní chyby. Navíc a jak je připomenuto v bodech 62 a 65 výše, tyto informace musely být nutně předány společnosti Zenon tak, aby byla popřena teze o prosté početní chybě a aby byl při stejné příležitosti odmítnut návrh na prostou opravu výpočtu osobních nákladů předložený touto společností Komisi v jejím e-mailu ze dne 18. října 2010.

78 Žalobce začtvrté nadarmo tvrdí, že byl rovněž porušen čl. 12 odst. 1 nařízení č. 45/2001, a to z důvodu, že nebyl nikdy informován o tom, že došlo k předání jeho osobních údajů. Je třeba konstatovat, že OLAF se rozhodl odložit informování žalobce na den 31. března 2010. Článek 20 nařízení č. 45/2001 totiž stanoví, že „[o]rgány a instituce Společenství mohou omezit použití […] čl. 12 odst. 1 […], pokud toto omezení představuje opatření nezbytné pro zajištění: a) předcházení trestným činům a jejich vyšetřování, odhalování a stíhání“. Jak zdůrazňuje Komise, v projednávané věci mohl být odklad informování žalobce snadno odůvodněn nutností zajistit vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů a také předejít závažnému riziku, že dojde ke zničení důkazů, kdyby se žalobce o vyšetřování OLAF dozvěděl. Žalobce byl následně několikrát řádně informován o zpracování svých údajů ze strany OLAF, a to ve výzvě k pohovoru, při samotném pohovoru a při skončení vyšetřování.

79 Z toho, co bylo uvedeno výše, plyne, že druhá i třetí výtka, které jsou dovozovány z porušení článků 4, 5, 7, 8 a 12 nařízení č. 45/2001, musejí být zamítnuty. Zamítnout je třeba rovněž třetí výtku vycházející z porušení povinnosti ochrany profesního tajemství a důvěrnosti osobních údajů obsažené v podstatě v čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1073/99 ve spojení s čl. 8 odst. 1 nařízení č. 2185/96.

– Ke čtvrté výtce, vycházející z protiprávního zpracování žalobcových osobních údajů ze strany GŘ Informační společnost během finančních auditů uskutečněných v rámci smluv

80 Žalobce má za to, že audity, o které se opírá vyšetřování OLAF, jsou stiženy protiprávností, jelikož žádné ustanovení práva neopravňovalo Komisi ke zpracování osobních údajů v průběhu finančních auditů uskutečňovaných v rámci smluv. Žádné z kritérií čl. 5 písm. a) až c) a e) nařízení č. 45/2001 nebylo splněno. Porušen byl stejně tak čl. 5 písm. d) téhož nařízení v tom, že nebyl vyžádán souhlas žalobce se zpracováním osobních údajů. Porušen byl rovněž čl. 12 odst. 1 nařízení č. 45/2001, neboť žalobce nebyl nikdy informován o zpracování uvedených údajů.

81 GŘ Informační společnost je v podstatě vytýkáno, že jednak během auditu zpracovávalo osobní údaje v rozporu s článkem 5 nařízení č. 45/2001, jednak je předalo OLAF.

82 Pokud jde zaprvé o výtku GŘ Informační společnost, že zpracovávalo osobní údaje v rozporu s článkem 5 nařízení č. 45/2001, je třeba zdůraznit, že audit byl prováděn s cílem ověřit, zda byla smlouva řádně plněna. Komise nezpochybňuje, že v tomto rámci prováděla zpracování osobních údajů. Oprávněně ale uvádí, že smlouva zakotvovala, že příjemci šestého rámcového programu musejí uvádět skutečné osobní náklady, tj. hodiny skutečně odpracované osobami, které práce přímo prováděly, a hodinové náklady konzultantů. Bylo tedy legitimní, aby Komise přístup k některým osobním údajům měla tak, aby mohla audit účinně provádět.

83 V tomto ohledu obsahuje prvotní zpráva auditora zjištění, že auditoři konstatovali, že konzultanti prezentovaní jako zaměstnanci společnosti Zenon jsou, jak se jeví, ve skutečnosti konzultanty náležejícími k jiné společnosti, totiž ke společnosti Comeng, že mezi oběma společnostmi existuje v tomto ohledu smlouva a že zaměstnávání těchto konzultantů mělo vliv na osobní náklady, jelikož hodinový tarif těchto konzultantů se jevil jako významně vyšší než tarif zaměstnanců společnosti Zenon. V reakci na toto konstatování společnost Zenon uvedla, že plnění smlouvy vyžadovalo vysokou úroveň odborných znalostí, a proto se musela obrátit na konzultanty společnosti Comeng, protože ti v tomto ohledu disponovali speciálními znalostmi a dovednostmi. V tomto kontextu a jak zdůrazňuje Komise, museli mít auditoři přístup k veškerým údajům, aby byli s to jednotlivě posoudit náklady na osoby pracující na projektu a mohli určit, zda se osobní náklady citelně neodchylují od skutečných nákladů. Z toho plyne, že zpracování některých osobních údajů bylo v projednávané věci nutné a že anonymní údaje by auditorům neumožnily účinně splnit jejich úkol.

84 Mimoto je třeba uvést, že žalobcovo jméno se objevuje pouze v příloze 2 prvotní zprávy auditora v tabulce vypočítávající členy personálu a rozsah hodin odpracovaných v rámci evropských projektů, do nichž je společnost Zenon zapojena. Nikde se naopak neuvádějí další osobní údaje týkající se žalobce, které by umožňovaly předpokládat, že je pachatelem nebo spolupachatelem nesrovnalostí nebo podvodu.

85 S ohledem na povahu osobních údajů a okolnosti projednávané věci stačí vzít v úvahu, že zpracování těchto údajů bylo nezbytné k tomu, aby Komise splnila svůj úkol chránit finanční zájmy Unie, a odpovídalo tedy podmínce zakotvené v čl. 5 písm. a) nařízení č. 45/2001.

86 Jde-li zadruhé o výtku adresovanou GŘ Informační společnost, že předalo osobní údaje OLAF, je důležité zdůraznit, že prvotní zpráva auditora uváděla, že konstatování týkající se využívání konzultantů třetí společnosti ukazují na potencionálně soustavnou praxi. Na základě těchto skutečností si Komise mohla legitimně klást otázku, zda nejde o potencionální podvody nebo nesrovnalosti.

87 Jak přitom Komise oprávněně zdůrazňuje, smluvní rámec nemá vliv, jde-li o otázku potencionálních podvodů nebo nesrovnalostí. V takovém kontextu mohla totiž Komise legitimně informovat OLAF o sporné situaci a předat mu informace získané v rámci auditu. Předání osobních údajů OLAF bylo nezbytné k tomu, aby OLAF mohl vykonávat svůj úkol chránit finanční zájmy Unie, a odpovídalo tedy

podmínce zakotvené v článku 7 nařízení č. 45/2001. Držet se žalobcovy teze by znamenalo mít za to, že i když má Komise podezření na podvod, nemůže upozornit OLAF z důvodu, že se nachází ve smluvním vztahu s podnikem, kterého se podezření týkají. Takový výklad by byl ve zjevném rozporu s nutností zaručit ochranu finančních zájmů Unie před podvody a dalšími nesrovnalostmi. Prvotní zpráva auditora navíc žalobcovo jméno zmiňuje pouze jako jméno konzultanta a nevznáší ve vztahu k němu podezření z podvodu.

88 Zamítnut musí být i argument, že došlo k porušení čl. 4 odst. 1 písm. b) a e) a článku 6 nařízení č. 45/2001, a to domněle proto, že údaje vztahující se ke společnosti Zenon a dotčeným projektům již nebyly drženy pro svůj původní účel (totiž přezkoumat, zda tento podnik dodržel finanční podmínky smlouvy), když byly GŘ Informační společnost předávány OLAF.

89 Je totiž třeba připomenout, že podle článku 4 nařízení č. 45/2001 „[o]sobní údaje musejí být: a) zpracovány korektně a zákonným způsobem; b) shromažďovány pro stanovené účely, výslovně vyjádřené a legitimní a nesmějí být dále zpracovávány způsobem neslučitelným s těmito účely […]; e) uchovávány ve formě umožňující identifikaci subjektů údajů po dobu delší, než je nezbytné pro dosažení účelů, pro které jsou shromažďovány nebo dále zpracovávány.“ Článek 6 odst. 1 téhož nařízení stanoví, že „[o]sobní údaje lze zpracovávat k jiným účelům, než pro které byly shromažďovány, pouze je-li změna účelu výslovně dovolena vnitřními pravidly orgánu nebo instituce Společenství.“

90 V projednávané věci představuje ochrana finančních zájmů Unie účel, pro který Komise u společnosti Zenon shromažďovala údaje a pro který je předala OLAF.

91 Žalobce konečně uvádí, že článek 4 nařízení č. 45/2001 byl porušen z důvodu, že finanční zájmy Unie by byly dokonale ochráněny, kdyby jej OLAF a GŘ Informační společnost v závěrečné vyšetřovací zprávě a ve zprávách auditora předaných řeckým orgánům jmenovitě neoznačily. Podle žalobce nebylo uvedení jeho jména nezbytné, jelikož pravomoc stanovit odpovědnost členů správní rady společnosti Zenon a přičíst jim ji měly řecké orgány.

92 Tato výtka je nepodložená. Uvedení žalobcova jména a vztahů mezi společnostmi Comeng a Zenon v době, kdy byl žalobce členem statutárního orgánu společnosti Zenon, umožnilo zaprvé v tomto stadiu odůvodnit, proč Komise společnosti Zenon uložila v rámci plnění smluv šestého rámcového programu úpravu. Zadruhé skutečnost, že došlo k uvedení žalobcovo jméno, není nijak na újmu pravomoci příslušných řeckých orgánů, aby ony samy stanovily případnou odpovědnost členů správní rady společnosti Zenon. Shromažďování a zpracování osobních údajů vztahujících se k žalobci bylo tedy nezbytné a neporušilo ustanovení článku 4 nařízení č. 45/2001.

93 Z toho plyne, že čtvrtá výtka vycházející z protiprávního zpracováni osobních údajů během finančních auditů uskutečněných v rámci smluv musí být zamítnuta.

– K páté výtce vycházející z porušení článků 25, 27 a 28 nařízení č. 45/2001

94 Podle žalobce byly porušeny články 25, 27 a 28 nařízení č. 45/2001, a to protože o zpracování osobních údajů nebyl informován inspektor ochrany údajů a OLAF se neobrátil na EIOÚ o provedení předběžné kontroly.

(omissis)

98 Pokud jde předně o čl. 25 odst. 1 nařízení č. 45/2001, žalobce zdůrazňuje, aniž to Komise zpochybňuje, že GŘ Informační společnost začalo inspektoru ochrany údajů zasílat oznámení o zpracování osobních údajů od roku 2011.

99 Komise odkazuje na prohlášení o důvěrnosti vnějších vyšetřování s cílem prokázat, že dodržela povinnost předběžného oznámení, kterou jí ukládá čl. 25 odst. 1 nařízení č. 45/2001. Žalobce ovšem zdůrazňuje, že dokument, jehož se dovolává Komise, byl ve skutečnosti předložen dne 18. června 2013, a není tedy relevantní stran posuzování dodržení výše uvedeného ustanovení. Komise se toto zpoždění pokouší odůvodnit skutečností, že praxi požadovanou čl. 25 odst. 1 nařízení č. 45/2001 bylo možné zavést jen postupně a že EIOÚ vyjádřil v jednom rozhodnutí o opožděném oznámení názor, že závěr o porušení výše uvedeného nařízení není namístě, došlo-li ke zhojení porušení.

100 Nelze ale připustit, že by náprava situace umožňovala závěr o tom, že k porušení nedošlo. Článek 25 odst. 1 nařízení č. 45/2001 byl tedy porušen tím, že k oznámení osobních údajů došlo až po jejich zpracování. Stačí konstatovat, že Komise porušila právní normu, jejímž účelem je přiznat práva osobám, kterých se osobní údaje držené orgány a institucemi Unie týkají (viz judikaturu citovanou výše v bodě 51). Je ale otázka, zda takové porušení lze považovat za dostatečně závažné ve smyslu judikatury vzpomenuté výše v bodě 42. V tomto ohledu je třeba zaprvé zdůraznit, že podle nařízení č. 45/2001 je funkcí inspektora ochrany údajů dohlížet na to, aby se zpracovávání osobních údajů nedotklo práv a svobod osob, které jsou takovým zpracováním dotčeny. V tomto kontextu má jmenovitě za poslání upozornit EIOÚ na zpracování údajů, které by mohlo zakládat riziko ve smyslu článku 27 nařízení č. 45/2001. Z toho plyne, že není-li informován o zpracování údajů, nemůže o něm on sám informovat EIOÚ, a tedy nemůže účinně plnit zásadní poslání dohledu, které mu uložil evropský zákonodárce.

101 Zadruhé je třeba připomenout, jak uvádí bod 14 odůvodnění nařízení č. 45/2001, že ustanovení nařízení se vztahují na veškerá zpracování osobních údajů prováděná všemi orgány. Orgány a instituce Unie tedy nemají, jde-li o uplatňování nařízení č. 45/2001, žádný prostor k uvážení.

102 S ohledem na tyto okolnosti – zásadní povahu poslání inspektora ochrany údajů a neexistence jakéhokoli prostoru k uvážení orgánů a institucí Unie – stačí vzít v úvahu, že v projednávané věci postačuje prosté porušení čl. 25 odst. 1 nařízení č. 45/2001 k tomu, aby byla konstatována existence dostatečně závažného porušení právní normy, jejímž účelem je přiznat práva jednotlivcům.

103 V tomto kontextu Komise nadarmo uvádí, že v rozhodnutí ze dne 17. května 2014 vyjádřil EIOÚ názor, že opoždění při postupném zavádění nařízení č. 45/2001 je dáno různými fázemi, které vyžaduje samo nařízení, inherentními jeho ustanovením. Takové odůvodnění totiž neumožňuje zpochybnit závěr, že v projednávané věci se Komise dopustila dostatečně závažného porušení právní normy.

104 Otázka, v jakém rozsahu toto porušení žalobci způsobilo újmu, bude přezkoumána níže v bodě 247.

105 Žalobce se dále dovolává porušení článku 27 nařízení č. 45/2001 z důvodu, že případy zpracování, k nimž mělo dojít v rámci auditů, nepodléhaly předběžné kontrole ze strany EIOÚ. Zaprvé je ale třeba uvést, že žalobce nepředložil žádný argument, který by prokazoval, že audity bylo nutno považovat za případy zpracování, které by ze své povahy, rozsahu nebo účelů mohly představovat zvláštní rizika pro práva a svobody subjektů údajů Zadruhé je třeba souhlasit s výkladem výše uvedených ustanovení, jak jej obhajuje Komise. Oprávněně totiž uvádí, že předběžné oznámení EIOÚ není vyžadováno v případě auditů, jako jsou ty, ke kterým došlo v projednávané věci, nemohou-li případy zpracování ze své povahy, rozsahu nebo účelu představovat zvláštní rizika pro práva a svobody subjektů údajů. Je třeba zdůraznit, že primárním účelem auditu provedeného Komisí bylo ověřit řádné plnění smlouvy a řádnost finančních operací prováděných při realizaci financovaného projektu, a nikoli zjišťovat případné podvody, které by mohly vést k vyšetřování ze strany OLAF.

106 Pravda je, že aby mohl být audit proveden účinně a užitečně a aby z něj bylo možno dovozovat odpovídající závěry, mohou být shromažďování a rozbor osobních údajů nutné. To s sebou ale s ohledem na účel auditu nenese nutnost předběžné kontroly zakotvené v článku 27 nařízení č. 45/2001. V projednávané věci zpracoval auditor osobní údaje žalobce a dalších konzultantů, a to údaje týkající se jejich role, počtu hodin, které odpracovali, i přímých osobních nákladů z hlediska jejich hodinové sazby. Účelem tohoto zpracování však nebylo ani cílené posuzování individuálních

výkonů žalobce a dalších konzultantů ani identifikace případného podvodu. Z toho plyne, že v projednávané věci nebylo nezbytné podrobit se předběžné kontrole zakotvené v článku 27 nařízení č. 45/2001 a že toto ustanovení tedy nebylo porušeno.

107 V tomto kontextu je užitečné zdůraznit, že podrobit se předběžné kontrole EIOÚ z titulu čl. 27 odst. 2 písm. a) nařízení č. 45/2001 je nutné v případě zpracování informací obsažených ve vyšetřovací zprávě OLAF, může-li mít toto zpracování za následek, že OLAF pojme podezření, že se jednotlivci dopustili trestných činů.

108 V tomto ohledu pokud jde o žalobcovo tvrzení, že OLAF nepožádal EIOÚ o předběžný přezkum svých kontrol a inspekcí na místě a porušil tak článek 27 nařízení č. 45/2001, uvádí Komise, že vyšetřování ze strany OLAF se shoduje s doporučeními formulovanými v několika stanoviscích (ze dne 4. října 2007 a ze dne 3. února 2012), která předložil EIOÚ, a že vnějších vyšetřování OLAF se týkalo jeho stanovisko ze dne 4. října 2007, tedy z doby dost dlouho před vnějším vyšetřováním ve věci projektu dotčeného v projednávané věci. Žalobce má ovšem za to, že právní základ stanoviska ze dne 4. října 2007, totiž články 18 a 20 nařízení (ES) č. 2321/2002 Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 16. prosince 2002 o pravidlech pro účast podniků, výzkumných středisek a vysokých škol a pro šíření výsledků výzkumu k provádění šestého rámcového programu Evropského společenství (2002–2006) (Úř. věst. 2002, L 355, s. 23; Zvl. vyd. 13/31, s. 46), nepostačuje k tomu, aby odůvodnil vnější vyšetřování projektů šestého rámcového programu ze strany OLAF. Pokud jde o stanovisko ze dne 3. února 2012, na které odkazuje i Komise, není relevantní stran kontroly provedené ve společnosti Comeng v únoru 2010.

109 Stačí uvést, že EIOÚ vydal stanovisko dne 4. října 2007, a to se týkalo vnějších vyšetřování OLAF zejména ve vztahu k šestému rámcovému programu. Argument žalobce je tedy skutkově nepodložený.

110 Tento argument není navíc podložen ani právně. Článek 20 nařízení č. 2321/2002 totiž stanoví:

„Ochrana finančních zájmů Společenství

Komise zajistí, aby byly při provádění nepřímých akcí chráněny finanční zájmy Společenství prostřednictvím účinných kontrol a odrazujících opatření, a pokud dojde k odhalení nesrovnalostí, prostřednictvím sankcí, které jsou účinné, přiměřené a odrazující, v souladu s nařízeními Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 a (ES, Euratom) č. 2185/96[9] a s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999.“

111 Toto ustanovení jednoznačně odkazuje na nařízení č. 1073/1999 a představuje odpovídající právní základ umožňující OLAF provádět kontroly a inspekce na místě. V tomto ohledu žalobce neuvádí, v čem má být tento výklad nesprávný, a omezuje se na to, že uvádí, že článek 20 výše uvedeného nařízení neopravňuje OLAF k provádění vnějších vyšetřování smluvních stran vystupujících v projektech šestého rámcového programu.

112 Mimoto žalobce tvrdí, že vnější finanční audity jsou ve vztahu k dotčeným konzultantům správním opatřením a že oznámení EIOÚ podle článku 28 nařízení č. 45/2001 bylo tedy nutné. Žalobce však neuvádí, jak se výše uvedené ustanovení mělo na projednávaný případ vztahovat. Tento argument musí být proto zamítnut.

113 Žalobce konečně uvádí, že oznámení dokumentu inspektorovi ochrany údajů, k němuž došlo dne 2. února 2011, se uskutečnilo v rozporu s článkem 25 nařízení č. 45/2001 z důvodu, že tento dokument obsahoval dvě lživá prohlášení, jedno týkající se stanoviska EIOÚ dospívajícího k závěru, že se článek 27 nařízení č. 45/2001 nepoužije, druhé spočívající v neuvedení jména „subdodavatele“ (viz dále body 152 a 155).

114 Pokud jde o první domněle lživé prohlášení, z bodů 105 a 106 výše plyne, že článek 27 nařízení č. 45/2001 se na projednávanou věc každopádně nevztahoval. Oznámení tedy v tomto bodě neobsahuje nic chybného.

115 Pokud jde o druhé domněle lživé prohlášení, které se týká bodu 3 oznámení o „subdodavatelích“, absence výslovného odkazu na subdodavatele umožňuje domnívat se nanejvýš, že oznámení je nepřesné, a nikoli lživé. Nelze mít tudíž za to, že byl porušen článek 25 nařízení č. 45/2001 pouze z důvodu této nepřesnosti.

116 Z bodů 98 až 102 výše plyne, že tento žalobní důvod musí být přijat, pokud jde o porušení článku 25 nařízení č. 45/2001, a zamítnut, pokud jde o zbytek.

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu ze zneužití pravomoci ze strany OLAF *(omissis)*

– K pravomoci OLAF vyšetřovat plnění smlouvy

128 Žalobce v podstatě tvrdí, že OLAF neměl pravomoc vyšetřovat plnění smlouvy uzavřené k provádění šestého rámcového programu.

129 V tomto ohledu je třeba připomenout, že čl. 310 odst. 6 SFEU zakotvuje, že „[v] souladu s článkem 325 bojují Unie a členské státy proti podvodům a jiným protiprávním jednáním poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy Unie“ a že článek 325 SFEU o boji proti podvodům stanoví, že Unie a členské státy bojují proti podvodům a jiným protiprávním jednáním ohrožujícím finanční zájmy Unie opatřeními […], která mají odstrašující účinek a poskytují v členských státech a v orgánech, institucích a jiných subjektech Unie účinnou ochranu.“

130 Je totiž třeba uvést, že každoročně kvůli podvodům a dalším nesrovnalostem, jejichž původcem jsou fyzické a právnické osoby, přijde o významnou část prostředků Unie a že orgány Unie a členské státy vybavily Unii zvláštním právním základem k tomu, aby mohla jednat v oblasti předcházení podvodům, vytvořily správní struktury a přijaly legislativní opatření mající předejít podvodům, které páchají individuální příjemci unijních prostředků v členských státech nebo členové a personál orgánů a institucí Unie (v tomto smyslu viz stanovisko generálního advokáta Jacobse ve věci Komise v. EIB, C-15/00, EU:C:2002:557, bod 4).

131 S tímto účelem byl rozhodnutím 1999/352 zřízen OLAF. Článek 2 odst. 1 první pododstavec uvedeného rozhodnutí stanoví:

„[OLAF] vykonává pravomoci Komise, pokud jde o provádění vnějších správních vyšetřování za účelem posílení boje proti podvodům, korupci a veškeré jiné protiprávní činnosti poškozující finanční zájmy Společenství, jakož i proti jakýmkoli jiným činům nebo jednání hospodářských subjektů porušujícím předpisy Společenství. “

132 Pokud jde o vyšetřování, která OLAF provádí, nařízení č. 1073/1999 v článku 1 stanoví:

„1. Za účelem posílení boje proti podvodům, úplatkářství a jakékoli jiné nedovolené činnosti poškozující finanční zájmy Evropského společenství vykonává [OLAF] […] pravomoci týkající se vyšetřování svěřené Komisi právem Společenství a dohodami platnými v těchto oblastech.

2. [OLAF] zajišťuje pomoc Komise členským státům při organizování úzké a pravidelné spolupráce mezi jejich příslušnými orgány za účelem koordinace jejich činnosti směřující k ochraně finančních zájmů Evropského společenství před podvody. [OLAF] přispívá k vytváření a rozvoji metod boje proti podvodům i proti jakékoli jiné nedovolené činnosti poškozující finanční zájmy Evropského společenství.“

133 Článek 2 nařízení č. 1073/1999 definuje pojem „správní vyšetřování“ takto:

„Ve smyslu tohoto nařízení se ‚správním vyšetřováním‘ (dále jen ‚vyšetřování‘) rozumějí všechny inspekce, kontroly a jiná opatření prováděné zaměstnanci úřadu při výkonu jejich funkcí podle článků 3 a 4, za účelem dosažení cílů uvedených v článku 1 a případně označení kontrolovaných činností za nedovolené. Těmito vyšetřováními nejsou dotčeny pravomoci členských států zahájit trestní stíhání.“

134 Článek 3 nařízení č. 1073/1999, nadepsaný „Vnější vyšetřování“, stanoví:

„[OLAF] vykonává pravomoc svěřenou Komisi nařízením (Euratom, ES) č. 2185/96 provádět kontroly a inspekce na místě v členských státech a v souladu s platnými dohodami o spolupráci ve třetích zemích.

V rámci své vyšetřovací funkce provádí [OLAF] kontroly a inspekce podle čl. 9 odst. 1 nařízení (Euratom, ES) č. 2988/95 a podle předpisů pro jednotlivá odvětví uvedená v čl. 9 odst. 2 výše uvedeného nařízení v členských státech a v souladu s platnými dohodami o spolupráci ve třetích zemích.“

135 Pokud jde o rozhodnutí zahájit vyšetřování, čl. 5 první pododstavec nařízení č. 1073/1999 stanoví, že „[v]nější vyšetřování je zahájeno rozhodnutím ředitele [OLAF], který jedná buď z vlastního podnětu, nebo na žádost dotčeného členského státu.“

136 Pokud jde o provádění vyšetřování, článek 6 nařízení č. 1073/1999 vymezuje jeho podmínky takto:

„1. Vyšetřování řídí ředitel [OLAF].

2. Zaměstnanci [OLAF] provádějí své úkoly po předložení písemného oprávnění, ve kterém je uvedena jejich totožnost a jejich zmocnění.

3. Zaměstnanci [OLAF], kteří mají provádět vyšetřování, musí být pro každý zákrok vybaveni písemným pověřením vydaným ředitelem, ve kterém je uveden předmět vyšetřování.

4. Zaměstnanci [OLAF] se při kontrolách a inspekcích na místě chovají podle pravidel a zvyklostí zavedených pro úředníky dotyčného členského státu, podle pracovních řádů a rozhodnutí uvedených v čl. 4 odst. 1 druhém pododstavci.

5. Vyšetřování probíhá bez přerušení po dobu, která musí být přiměřená okolnostem a složitosti případu.

6. Členské státy zajistí, aby jejich příslušné orgány v souladu s vnitrostátními předpisy poskytovaly zaměstnancům [OLAF] při plnění jejich úkolů nezbytnou pomoc. Orgány a subjekty zajistí, aby jejich členové a jejich zaměstnanci poskytovali zaměstnancům [OLAF] nezbytnou pomoc při plnění jejich úkolů. [Orgány a subjekty zajistí, aby jejich členové a jejich zaměstnanci, a jiné subjekty zajistí, aby jejich vedoucí a jejich zaměstnanci poskytovali zaměstnancům [OLAF] nezbytnou pomoc při plnění jejich úkolů.]“

137 Nařízení č. 1073/1999 v článku 7 rovněž orgánům, institucím a jiným orgánům stanoví povinnost sdělovat [OLAF] neprodleně veškeré informace týkající se možných případů podvodů a úplatkářství nebo jakékoli jiné nedovolené činnosti.

138 Zprávy o vyšetřování a opatření přijatá po vyšetřování jsou v článku 9 nařízení č. 1073/1999 zakotveny takto:

„1. Po skončení vyšetřování vypracuje [OLAF] pod vedením ředitele zprávu, která obsahuje především zjištěné skutečnosti, popřípadě finanční škody a závěry vyšetřování včetně doporučení ředitele [OLAF] k přijetí dalších opatření.

2. Tyto zprávy jsou vypracovány s ohledem na procesní požadavky stanovené právními předpisy dotyčného členského státu. Takto vypracované zprávy představují stejným způsobem a za stejných podmínek jako úřední zprávy vypracované vnitrostátními správními kontrolory důkazy přípustné ve správním nebo soudním řízení členského státu, pokud je jejich použití nezbytné. Vztahují se na ně stejná pravidla hodnocení, jako tomu je u úředních zpráv vypracovaných vnitrostátními správními kontrolory, a mají stejnou hodnotu jako tyto zprávy.

3. Zpráva vypracovaná po skončení vnějšího vyšetřování a jakýkoli jiný s ním související dokument jsou předány příslušným orgánům členských států v souladu s pravidly o vnějším vyšetřování […]“

139 Důležité je zdůraznit rovněž to, že článek 20 nařízení č. 2321/2002 je věnován ochraně finančních zájmů Unie. Toto ustanovení výslovně odkazuje na nařízení č. 1073/1999 a potvrzuje tudíž pravomoc OLAF chránit finanční zájmy Unie takto:

„Komise zajistí, aby byly při provádění nepřímých akcí chráněny finanční zájmy Společenství prostřednictvím účinných kontrol a odrazujících opatření, a pokud dojde k odhalení nesrovnalostí, prostřednictvím sankcí, které jsou účinné, přiměřené a odrazující, v souladu s nařízeními Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 a (ES, Euratom) č. 2185/96 a s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999.“

140 Zdůraznit je konečně nutné to, že vyžaduje-li text sekundárního práva Unie výklad, je třeba jej podle ustálené judikatury v největší možné míře vykládat ve smyslu souladu s ustanoveními Smlouvy (rozsudky ze dne 24. června 1993, Dr Tretter, C-90/92, EU:C:1993:264, bod 11, a ze dne 10. září 1996, Komise v. Německo, C-61/94, EU:C:1996:313, bod 52).

141 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je pro výklad ustanovení práva Unie třeba brát v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 7. června 2005, VEMW a další, C-17/03, EU:C:2005:362, bod 41 a citovaná judikatura).

142 Mimoto, neumožňuje-li jazykový a historický výklad určitého textu sekundárního práva Unie, a zvláštně některého jeho ustanovení, posoudit jeho přesný smysl, je třeba předmětný text vykládat na základě jak jeho cíle, tak jeho celkové systematiky (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 31. března 1998, Francie a další v. Komise, C-68/94 a C-30/95, EU:C:1998:148, bod 168, a rozsudek Soudu ze dne 25. března 1999, Gencor v. Komise, T-102/96, EU:T:1999:65, bod 148).

143 Právní úpravu týkající se pravomoci OLAF vyšetřovat plnění smlouvy uzavřené k provádění rámcového programu je třeba rozebrat ve světle těchto ustanovení a výše uvedené judikatury.

144 Z ustanovení vzpomenutých výše v bodech 129 až 139 plyne, že OLAF je přiznána široká pravomoc v oblasti boje proti podvodům, proti úplatkářství a proti jakémukoli dalšímu protiprávnímu jednání, které ohrožuje finanční zájmy Unie.

145 Aby byla ochrana finančních zájmů Unie zakotvená v článku 325 SFEU účinná, je kategoricky nutné, aby k odrazování a boji proti podvodům a dalším nesrovnalostem docházelo na všech úrovních a ve vztahu k veškerým jednáním, v jejichž rámci mohou být uvedené zájmy takovými jevy dotčeny. Za účelem co nejúplnějšího dosažení tohoto cíle Komise zakotvila, že OLAF vykonává její pravomoci v oblasti vnějších správních vyšetřování.

146 Rovněž v tomto smyslu, článek 20 nařízení č. 2321/2002 citovaný výše v bodě 139 – který se týká pravidel účasti podniků při provádění šestého rámcového programu – konkrétně zakotvil, že Komise dohlíží na to, aby byly finanční zájmy Unie chráněny uskutečňováním účinných kontrol v souladu s nařízením č. 1073/1999. Toto na posledním místě uvedené nařízení přímo stanovilo, že OLAF má pravomoc provádět ve členských státech kontroly a inspekce na místě, která je nařízením č. 2158/96 svěřena Komisi.

147 Zdá se tak, že existence smluvního vztahu mezi Unií a právnickými nebo fyzickými osobami podezřelými z protiprávních činností nemá vliv na vyšetřovací pravomoc OLAF. OLAF může provádět vyšetřování ve vztahu k těmto osobám, dopadají-li na ně podezření z podvodů nebo protiprávních činností, a to bez ohledu na existenci smlouvy mezi výše uvedenými stranami.

148 Žalobce tak nadarmo tvrdí, že výše uvedená ustanovení by měla být vykládána v tom smyslu, že pravomoci OLAF jsou vyloučeny v případech, kdy existují smlouvy uzavřené jménem Unie. Takový výklad – který s sebou tedy nese omezení pravomocí orgánů v boji proti podvodům a veškerým dalším protiprávním jednáním – není v souladu ani s ustanoveními smlouvy ani s obecnou systematikou těchto ustanovení.

149 V tomto kontextu žalobce nesprávně zpochybňuje nezávislost OLAF, když má podezření na střet zájmů s Komisí v případě, že existuje smlouva, jíž Komise jménem Unie uzavřela. Dvanáctý bod odůvodnění nařízení č. 1073/1999 totiž klade důraz na nutnost zajistit nezávislosti OLAF při plnění úkolů, které mu byly svěřeny tímto nařízením, tím, že jeho řediteli umožňuje zahájit vyšetřování z jeho vlastního podnětu. Uvedený bod odůvodnění je naplňován článkem 12 odst. 3 téhož nařízení, když tento zakotvuje, že „[ř]editel nesmí vyžadovat ani přijímat při plnění svých úkolů týkajících se zahájení a provádění vnějších a vnitřních vyšetřování a vypracování zpráv z těchto vyšetřování pokyny od žádné vlády ani orgánu, subjektu, úřadu nebo agentury“ a že „[p]okud se ředitel domnívá, že opatření přijaté Komisí ohrožuje jeho nezávislost, má právo proti němu podat žalobu k Soudnímu dvoru.“

150 Tato nezávislost OLAF je dále potvrzena v článku 3 rozhodnutí 1999/352 ve znění rozhodnutí Komise 2013/478/EU ze dne 27. září 2013 (Úř. věst. 2013, L 257, s. 19), který stanoví, že:

„Nezávislost vyšetřovací funkce

[OLAF] vykonává vyšetřovací pravomoci podle čl. 2 odst. 1 naprosto nezávisle. Při výkonu této pravomoci nesmí [generální] ředitel [OLAF] ani vyžadovat, ani přijímat pokyny od Komise, žádné vlády nebo jiného orgánu, instituce nebo subjektu. “ *(omissis)*

– K legalitě smluvního ustanovení o kontrolách a auditu

157 Žalobce nadarmo tvrdí, že smluvní ustanovení zakotvující účast OLAF při kontrolách a auditech uskutečňovaných v rámci smluv šestého programu je šikanující a protiprávní. Výše v bodech 144 a 145 bylo totiž zdůrazněno, že OLAF má pravomoc provádět vnější vyšetřování u právnických nebo fyzických osob, které jsou podezřelé z podvodů nebo protiprávních jednání dotýkajících se finančních zájmů Unie bez ohledu na existenci smluvního vztahu mezi orgánem a těmito osobami. V tomto kontextu nejedná OLAF na základě článku II.29 smluvního vzoru FP6 – který zakotvuje, že Komise

může provádět inspekce a kontroly na místě, a odkazuje v tomto ohledu na nařízení č. 2158/96 a č. 1073/1999 – nýbrž na základě pravomocí, které mu svěřují výše uvedená nařízení a rozhodnutí 1999/352.

158 Smluvní ustanovení je tedy pouhou připomínkou pravomocí, jimiž Komise a OLAF již disponují. Nejeví se tedy, že jeho uplatňování ze strany Komise a OLAF bylo pochybením, které by žalobci způsobovalo újmu. *(omissis)*

– K neexistenci dostatečně závažných podezření ohledně podvodu nebo úplatkářství *(omissis)*

175 Z judikatury plyne, že rozhodnutí ředitele OLAF zahájit vyšetřování, ostatně stejně jako rozhodnutí orgánu, instituce nebo jiného subjektu založeného Smlouvami nebo na jejich základě, jímž žádají o zahájení takovéhoto vyšetřování, nemůže být přijato, neexistuje-li dostatečně závažné podezření na případy podvodů nebo úplatkářství nebo jiných protiprávních jednání, která mohou ohrozit finanční zájmy Unie (rozsudky ze dne 10. července 2003, Komise v. ECB, C-11/00, EU:C:2003:395, bod 141, a Komise v. EIB, C-15/00, EU:C:2003:396, bod 164).

176 Je tedy třeba zkoumat, zda podezření, která pojal OLAF, byla dostatečná závažná.

177 V tomto ohledu obsahuje prvotní zpráva auditora určité informace, z nichž plyne, že společnost Zenon nepředala formulář o osobních nákladech požadovaný za určitá období, že významná část osobních nákladů vykazovaných společností Zenon se týkala osob, které ji dala k dispozici společnost Comeng, že hodinová sazba pracovníka daného k dispozici společností Comeng byla významně vyšší než hodinová sazba pracovníka společnosti Zenon a že osobní náklady společnosti Comeng nebylo možné považovat za náklady na „interní poradenství.“ Z těchto informací plyne rovněž to, že tato praxe mající vést k závěru, že osobní náklady společnosti Comeng jsou náklady na interní poradenství, byla potencionálně soustavná. Kromě toho je prokázána skutečnost, že vztahy mezi těmito dvěma společnostmi nebyly známy a že existence smlouvy podepsané dne 1. dubna 2005 mezi společnostmi Comeng a Zenon mohla být potvrzena auditem.

178 Je důležité zdůraznit, že tyto informace představují část informací obsažených v důvěrném dokumentu obsahujícím posouzení prvotních informací ze strany OLAF.

179 Je třeba mít za to, že s ohledem na tyto skutečnosti – charakterizované absencí informací o vztazích mezi společnostmi Zenon a Comeng, zjevně přemrštěnými osobními náklady, skutečnosti neodpovídajícími prohlášeními o zaměstnancích, zjevně soustavnou praxí týkající se kvalifikace osobních nákladů – se mohl OLAF oprávněně domnívat, že existují podezření z případů podvodu nebo jiných protiprávních jednání, jež mohou ohrozit rozpočet Unie, dostatečně závažná na to, aby zahájil vyšetřování.

(omissis)

– K neexistenci pravomoci OLAF pořádat v rámci vnějších vyšetřování pohovory *(omissis)*

187 Je třeba připomenout, že v projednávané věci byl žalobce dne 6. září 2011 na Patmu vyslýchán dvěma členy OLAF.

188 Pokud jde o právní úpravu, z čistě jazykového hlediska stačí připustit, že na rozdíl od toho, co pro vnější vyšetřování stanoví článek 4 nařízení č. 1073/1999, žádné ustanovení nedává OLAF výslovně možnost, aby v rámci vnějších vyšetřování požadoval ústní informace.

189 Neexistenci zvláštního ustanovení v tomto ohledu však nelze vykládat v tom smyslu, že OLAF je v rámci vnějších vyšetřování zakázáno pohovory pořádat. Pravomoc provádět kontroly a inspekce na místě s sebou totiž nesporně nese i pravomoc pořádat pohovory s osobami, kterých se kontroly a inspekce týkají. Pohovory vedené OLAF nejsou navíc povinné a dotčené osoby mají právo odmítnout se jich účastnit nebo odpovídat na určité otázky.

190 Nadto je třeba připomenout, že článek 7 nařízení č. 2185/96 ve spojení s článkem 2 nařízení č. 1073/1999 uvádí, že OLAF má „za stejných podmínek jako kontroloři vnitrostátní správy a v souladu s vnitrostátními předpisy“ přístup ke všem informacím a dokumentaci o dotyčných skutečnostech, jež jsou nutné pro řádné provedení kontrol a inspekcí na místě.

191 Žalobce nepředložil žádný argument směřující k prokázání toho, že se OLAF v tomto ohledu dopustil pochybení. Žalobce totiž neuvedl, v čem nebyl postup OLAF vyzývajícího jej jakožto osobu dotčenou kontrolami a inspekcemi k pohovoru, v souladu s článkem 7 nařízení č. 2185/96 ve spojení s článkem 2 nařízení č. 1073/1999

192 Z téhož důvodu musí být argument vycházející ze stanoviska 2/2012 dozorčího výboru OLAF, které potvrzuje, že OLAF nemůže požadovat ústní informace v rámci vnějších vyšetřování, zamítnut.

193 Výtka vycházející z neexistence pravomoci OLAF pořádat v rámci vnějších vyšetřování pohovory musí být tudíž zamítnuta.

– K neexistenci pravomoci OLAF vést vyšetřování u třetích osob *(omissis)*

196 V tomto ohledu je třeba uvést, že nařízení č. 2185/96 ve svém čl. 5 třetím pododstavci stanoví, že „[p]okud je to nezbytně nutné ke zjištění toho, zda došlo k nesrovnalostem, může Komise provádět kontroly a inspekce na místě u jiných dotyčných hospodářských subjektů, aby získala přístup k příslušným informacím, jimiž tyto subjekty disponují o skutečnostech, kterých se tyto kontroly a inspekce na místě týkají“.

197 Mimoto žádné ustanovení nařízení č. 2185/96 a ostatně ani jiného nařízení nebrání Komisi, a zjevně ani OLAF, aby přistoupily ke kontrole a inspekci na místě u subdodavatele, aniž by dříve provedly kontrolu a inspekci na místě u hospodářského subjektu podezřelého z podvodu. Za předpokladu, že je to skutečně nezbytné ke zjištění existence nesrovnalosti, může totiž OLAF provádět kontrolu a inspekci na místě u dalších hospodářských subjektů.

198 Přitom je třeba připomenout, že společnost Comeng jednala v rámci sporného plnění smluv FP6 uzavřených za účelem provádění šestého rámcového programu právě jakožto subdodavatel společnosti Zenon. Taková kontrola u tohoto subjektu byla tedy nutná k tomu, aby byly shromážděny relevantní informace, které subjekt držel, s ohledem na skutečnosti, které byly předmětem vyšetřování.

199 Pokud jde o rozhodnutí přikročit ke kontrole u tohoto subjektu dříve než ke kontrole u společnosti Zenon, bylo možné je odůvodnit nutností uchystat okamžik překvapení. V každém případě za předpokladu, že se kontroly dějí v souladu s nařízením č. 2185/96 – jak tomu je v případě kontroly provedené u společnosti Comeng – rozhodnutí o posloupnosti kontrol spadá do výlučného posouzení Komise a OLAF.

200 S ohledem na okolnosti projednávané věci a existenci dostatečně závažných podezření vzpomínanou výše v bodech 177 až 181 je třeba konstatovat, že kontrola prováděná u společnosti Comeng byla skutečně nutná a odehrála se v mezích posuzovací pravomoci OLAF.

201 Komisi tedy nelze vytýkat žádné porušení článku 5 nařízení č. 2185/96.

– K protiprávnosti rozšíření vyšetřování na finanční transakce z období 2002–2006 *(omissis)*

210 Společně je zadruhé třeba zkoumat argumenty dovozované z promlčení a z porušení zásad přiměřené délky řízení a právní jistoty.

(omissis)

213 Připomenout je nutno, že podle judikatury se pravidlo o promlčení zakotvené v čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95 vztahuje jak na nesrovnalosti mající za následek uložení správní sankce ve smyslu článku 5 tohoto nařízení, tak na ty, které jsou předmětem správního opatření ve smyslu článku 4 uvedeného nařízení, opatření, jehož účelem je odebrat neoprávněně získanou výhodu, aniž by ovšem mělo povahu sankce (rozsudky ze dne 29. ledna 2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb a další, C-278/07 až C-280/07, EU:C:2009:38, bod 22; ze dne 15. dubna 2011, IPK International v. Komise, T-297/05, EU:T:2011:185, bod 147, a ze dne 19. dubna 2013, Aecops v. Komise, T-53/11, nezveřejněný, EU:T:2013:205, bod 41).

214 Soudní dvůr rovněž rozhodl, že přijetím nařízení č. 2988/95, a zejména jeho čl. 3 odst. 1 prvního pododstavce, chtěl unijní zákonodárce zavést obecné pravidlo o promlčení použitelné pro danou oblast, jímž zamýšlel vymezit minimální dobu použitelnou ve všech členských státech a vzdát se možnosti vymáhat částky neoprávněně získané z rozpočtu Unie po uplynutí období čtyř let od okamžiku, kdy došlo k nesrovnalosti postihující sporné platby. Z toho plyne, že od data vstupu nařízení č. 2988/95 v platnost může být v zásadě každá výhoda neoprávněně získaná z rozpočtu Společenství, s výjimkou odvětví, pro něž unijní zákonodárce stanovil kratší lhůtu, příslušnými orgány členského státu zpětně vymáhána ve lhůtě čtyř let (rozsudek ze dne 29. ledna 2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb a další, C-278/07 až C-280/07, EU:C:2009:38, body 27 a 28).

215 S ohledem na působnost čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95, jak ji připomíná judikatura, a vzhledem k tomu, že vyšetřování OLAF v rozsahu, ve kterém se týkalo žalobce, mohlo mít za následek pouze správní nebo trestní opatření či sankce uložené na základě vnitrostátního práva, a nikoli práva unijního, nemůže se žalobce dovolávat jakéhokoli promlčení podle čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95.

216 Každopádně, i kdyby bylo namístě se domnívat, že pravidla o promlčení zakotvená nařízením č. 2988/95 v rámci případného trestního stíhání jsou pro řecké soudy závazná, je třeba zdůraznit, jak oprávněně uvedla Komise, že nesrovnalost, k níž došlo při plnění smluv šestého rámcového programu, měla trvající povahu. Konstatovat je rovněž třeba to, že nesrovnalost skončila dne 30. září 2007, tj. v den skončení posledního projektu šestého rámcového programu, v jehož rámci společnost Zenon působila (zjevně Gnosys). Je třeba mít za to, že domnělá nesrovnalost skončila k tomuto datu. Z toho plyne, že promlčecí doba začala běžet ode dne 1. října 2007.

217 V tomto kontextu je důležité připomenout, že podle čl. 3 odst. 1 třetího pododstavce nařízení č. 2988/95 může k přerušení promlčecí doby pro stíhání žalobce dojít pouze na základě úkonu, který mu bude oznámen. Žalobce přitom při jednání připustil, že o vyšetřování byl informován dopisem z července 2011. Užitečné je ostatně zdůraznit, že tento dopis uváděl, že žalobce je považován za osobu, které se dotčené vyšetřování týká, a že byl v kontaktu se zástupci OLAF, neboť se v něm odkazovalo na žalobcův e-mail OLAF ze dne 6. července 2011, kterým potvrzoval svůj souhlas s datem slyšení ve svém bydlišti v Řecku. Za těchto okolností je třeba mít za to, že dopis adresovaný žalobci v červenci 2011 přerušil promlčecí dobu a měl za následek, že od data uvedeného dopisu běžela nová čtyřletá doba (v tomto smyslu viz *per analogiam* rozsudek ze dne 13. března 2003, José Martí Peix v. Komise, T125/01, EU:T:2003:72, bod 94).

218 Z toho plyne, že žalobcův argument vycházející z promlčení stíhání je třeba zamítnout.

219 Pokud jde o argument vycházející z porušení povinnosti dodržovat přiměřenou délku řízení v rámci správních řízení, je třeba uvést, že taková povinnost je obecnou zásadou unijního práva, jejíž dodržování zajišťuje unijní soud a která je ostatně coby jedna ze složek práva na řádnou správu převzata do čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. května 2014, Catinis v. Komise, T-447/11, EU:T:2014:267, bod 34). Stejně tak je třeba připomenout, že přiměřenost délky správního řízení se posuzuje v závislosti na okolnostech každé věci, a zejména na kontextu, do něhož zapadá, na jednotlivých procesních fázích, které byly provedeny, na složitosti věci, jakož i na významu věci pro jednotlivé zúčastněné strany (rozsudky ze dne 22. října 1997, SCK a FNK v. Komise, T-213/95 a T-18/96, EU:T:1997:157, bod 57; ze dne 16. září 1999, Partex v. Komise, T-182/96, EU:T:1999:171, bod 177, a ze dne 19. dubna 2013, Aecops v. Komise, T-53/11, nezveřejněný, EU:T:2013:205, bod 57). V projednávané věci se smlouvy uzavřené k provádění šestého rámcového programu týkaly období 2002–2006, a vztahovaly se tak na několik let. Nesrovnalost konstatovaná Komisí měla navíc trvající povahu a docházelo k ní po totéž období. Žalobce tak nemůže OLAF vytýkat, že vedl vyšetřování ve vztahu k době, která zahrnovala několik let. Kromě toho OLAF dodržel čl. 6 odst. 5 nařízení č. 1073/1999 v tom smyslu, že vyšetřování bylo vedeno bez přestávky po dobu přiměřenou okolnostem a složitosti věci. OLAF totiž zahájil své vyšetřování v prosinci 2009. V únoru 2010 přikročil k inspekci v prostorách společnosti Comeng. V srpnu 2010 Komise vyhotovila návrh konečné zprávy auditora a zaslala jej společnosti Zenon, která své připomínky k němu podala v říjnu a listopadu 2010. V únoru 2011 přijala Komise závěrečnou zprávu auditora. Na základě skutečností ze závěrečné zprávy auditora informoval OLAF v červenci 2011 žalobce, že je osobou, které se vyšetřování týká, v září 2011 jej vyslechl, vyšetřování uzavřel v září 2012 a svou závěrečnou zprávu o vyšetřování předal řeckým orgánům v říjnu 2012. Z toho plyne, že se OLAF nedopustil porušení povinnosti dodržovat přiměřenou délku v rámci správních řízení ani právo na řádnou správu, jejíž složkou uvedená povinnost je. V témže smyslu, s ohledem na to, co předchází, se OLAF ani nedopustil jakéhokoli porušení zásady náležité péče.

(omissis)

Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení práva na obhajobu

225 V rámci třetího žalobního důvodu žalobce uvádí, že v okamžiku, kdy byl vyslýchán a až do dne podání žaloby, měl k dispozici jen málo informací o předmětu vyšetřování a o tvrzeních OLAF ve vztahu k jeho osobě. Má za to, že jakožto osoba, které se vyšetřování týká, měl být přesně a jasně informován o každé okolnosti, která se ho dotýká. Přitom nebyl s konečnou platností a podrobně informován o obviněních směřujících proti jeho osobě a o skutečnostech, které se mu vytýkají, ani o obviněních a informacích předaných GŘ Informační společnost a řeckým orgánům a neměl možnost hájit se a vyjádřit se k těmto skutečnostem ani vyvrátit případná mylná tvrzení.

226 Komise tato tvrzení odmítá.

227 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že svým třetím žalobním důvodem žalobce tvrdí, že bylo porušeno jeho právo na obhajobu a vznáší v podstatě dvě výtky. Zaprvé nebyl přesně a jasně informován o každé ze skutečností, které mu byly vytýkány, a neměl tedy možnost se k těmto skutečnostem vyjádřit. Zadruhé neměl do doby, než OLAF vyhotovil svou zprávu a zmínil v ní jeho jméno, přístup ani do složky OLAF ani do samotné konečné zprávy.

228 Předběžně je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury dodržování práva na obhajobu v každém řízení vedeném vůči určité osobě, které může vést k aktu nepříznivě zasahujícímu do jejího právního postavení, je základní zásadou unijního práva, která musí být zajištěna, i když neexistuje žádná právní úprava týkající se dotčeného řízení. Tato zásada vyžaduje, aby každá osoba, vůči níž může být přijato rozhodnutí, které může nepříznivě zasáhnout do jejího právního postavení, měla možnost dát užitečně

najevo svůj názor na skutečnosti, které proti ní vznáší Komise a jimiž odůvodňuje své rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. října 1996, Komise v. Lisrestal a další, C-32/95 P, EU:C:1996:402, bod 21).

229 Pokud jde zaprvé o výtku, že žalobce nebyl dostatečně jasně informován o skutečnostech, které mu byly vytýkány, a nemohl se tedy k těmto skutečnostem vyjádřit, stačí předně konstatovat, že žádná právní úprava nestanovila povinnost informovat osoby, kterých se vyšetřování týká, v rámci vnějších vyšetřování OLAF. Naopak pokud jde o vnitřní vyšetřovaní, článek 4 rozhodnutí 1999/396/ES, ESUO, Euratom ze dne 2. června 1999 o podmínkách a postupech vnitřního vyšetřování pro boj proti podvodům, úplatkářství a jiné nedovolené činnosti poškozující zájmy Společenství (Úř. věst. L 149, s. 57; Zvl. vyd. 01/03, s. 118), nazvaný „Povinnost poskytovat informace“, stanoví:

„Vyvstanou-li možné osobní důsledky pro člena, úředníka či zaměstnance Komise, je dotyčná osoba urychleně vyrozuměna, pokud to nenarušuje vyšetřování […].

V případech, které vyžadují zachování naprostého utajení pro účely vyšetřování a při kterých je žádoucí použití vyšetřovacích postupů spadajících do pravomoci vnitrostátního justičního orgánu, může být člen, úředník či zaměstnanec Komise se souhlasem předsedy Komise nebo případně jejího generálního tajemníka vyzván k vyjádření později.“

230 Tribunál již rozhodl, že dodržení práva na obhajobu je v rámci vnitřního vyšetřování OLAF dostatečně zaručeno, pokud OLAF dodrží článek 4 rozhodnutí 1999/396 (rozsudek ze dne 12. září 2007, Nikolaou v. Komise, T-259/03, nezveřejněný, EU:T:2007:254, bod 245).

231 S vnějším vyšetřováním OLAF je tomu shodně. Dodržování práva na obhajobu je tedy v rámci takového vyšetřování dostatečně zaručeno, pokud je dotyčná osoba na způsob toho, co zakotvuje článek 4 rozhodnutí 1999/396, urychleně informována o možném osobním zapojení do případu podvodu nebo jiných protiprávních jednáních dotýkajících se zájmů Unie, pokud to nenarušuje vyšetřování.

232 V projednávané věci je třeba připomenout, že již v červenci 2011 zaslal OLAF žalobci dopis informující jej, že je považován za osobu, které se týká vyšetřování projektu GR/RESEARCH-INFSO-FP6-Robotics and informatics. V tomto dopisu OLAF jasně uvedl, že od žalobce žádá vysvětlení a informace ohledně zapojení společností Zenon a Comeng v kontextu výzkumných projektů šestého rámcového programu. Týmž dopisem vyzval OLAF žalobce k pohovoru, aby mu dal možnost vyjádřit „[jeho] názory a připomínky ke všem skutečnostem, které se [jej] týkají jakožto dotčené strany.“ Uvedl, že aby byl výslech usnadněn, byl žalobce vyzván, aby shromáždil potřebné dokumenty týkající zapojení společností Zenon a Comeng do těchto unijních výzkumných projektů, totiž kopie faktur vystavených společností Comeng společnosti Zenon, doklady o platbách, kopie smluv o službách uzavřených mezi společnostmi Zenon a Comeng, kopie dokumentů vztahující se k pracím provedeným konzultanty na účet společnosti Comeng, kopie hodinových výkazů práce konzultantů i kopie smluv o službách uzavřených mezi společností Comeng a dalšími společnostmi, jako je [*důvěrné*] [2].

233 OLAF rovněž upřesnil, že žalobce měl právo na to, aby mu pomoc poskytoval právní nebo jiný zástupce, že byl na závěr výslechu požádán, aby si přečetl a podepsal protokol, pokud souhlasí s jeho obsahem, že výslech může být použit v rámci správního, disciplinárního, soudního i trestního řízení a že vyšetřování může mít za následek zpětný výběr finančních prostředků nebo postoupení věci disciplinárním orgánům Unie nebo příslušným vnitrostátním soudním orgánům.

2 — Důvěrné údaje byly vynechány.

234 Dne 7. září 2011 se dva zástupci OLAF s žalobcem setkali v jeho bydlišti. Z protokolu o pohovoru podepsaného stranami plyne, že žalobce byl hned na jeho počátku informován, že se OLAF snaží prověřit podstatné skutečnosti a shromáždit informace o vztazích mezi společnostmi Zenon a Comeng v kontextu plnění smluv šestého rámcového programu. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že protokol předně uvádí [*důvěrné*].

235 Dopisem ze dne 19. září 2012 byl žalobce informován, že OLAF skončil vyšetřování a měl důvody domnívat se, že byly spáchány trestné činy dotýkající se finančních zájmů Unie. Dopis upřesňoval, že na základě závěrů tohoto vyšetřování doporučil OLAF příslušným řeckým soudním orgánům, aby zahájily soudní řízení.

236 S ohledem na všechny tyto informace stačí uvést, že v okolnostech projednávané věci byl žalobce v plném rozsahu informován o důvodech vyšetřování a mohl se právně dostatečně vyjádřit. Ze zprávy o pohovoru je zřejmé zejména to, že si byl plně vědom [*důvěrné*].

237 Z toho plyne, že výtka, podle které žalobce nebyl jasně informován o skutečnostech, které mu byly vytýkány, a nemohl se tedy k těmto skutečnostem vyjádřit, musí být zamítnuta.

238 V tomto kontextu a zadruhé musí být zamítnuta i žalobcova výtka, že neměl ani přístup ke složce OLAF ani k samotné závěrečné zprávě.

239 Pokud jde zaprvé o přístup do složky OLAF, je totiž třeba mít za to, že OLAF není povinen umožnit osobě, které se vnější vyšetřování týká, přístup k dokumentům, které jsou předmětem takového vyšetřování, ani k těm, které sám při takové příležitosti vyhotoví, neboť by mohly být dotčeny účinnost a důvěrnost úkolu, který je OLAF svěřen, jakož i jeho nezávislost. Dodržení práva na obhajobu bylo totiž v tomto ohledu dostatečně zaručeno informací, které se mu dostalo (*per analogiam* viz usnesení ze dne 18. prosince 2003, Gómez-Reino v. Komise, T-215/02, EU:T:2003:352, bod 65, a rozsudky ze dne 12. září 2007, Nikolaou v. Komise, T-259/03, nezveřejněný, EU:T:2007:254, bod 241, a ze dne 8. července 2008, Franchet a Byk v. Komise, T-48/05, EU:T:2008:257, bod 255)

240 Zadruhé, pokud jde o přístup k závěrečné zprávě o vnějším vyšetřování, žádné ustanovení nezakotvuje, že by taková povinnost OLAF zavazovala. Pokud jde o zásadu kontradiktornosti, bylo by možné prokázat existenci protiprávního jednání OLAF pouze za předpokladu, že by závěrečná zpráva byla zveřejněna nebo by byl v návaznosti na ni přijat akt nepříznivě zasahující do právního postavení (v tomto smyslu a *per analogiam* viz rozsudek Nikolaou v. Komise, T-259/03, nezveřejněný, EU:T:2007:254, body 267 a 268, a ze dne 8. července 2008 Franchet a Byk v. Komise, T-48/05, EU:T:2008:257, bod 259).

241 Pokud by adresáti závěrečných zpráv, totiž Komise a řecké soudní orgány, měly v úmyslu vydat v případě žalobce na základě závěrečné zprávy takovýto akt, bylo by v takovém případě na těchto orgánech, a nikoli na OLAF, aby žalobcům podle svých vlastních procesních pravidel umožnili přístup k těmto závěrečným zprávám.

(omissis)

243 Z toho plyne, že Komise žalobcovo právo na obhajobu neporušila, a že je tedy třeba třetí žalobní důvod zamítnout.

Ke škodě a příčinné souvislosti (omissis)

247 V tomto ohledu stačí konstatovat, že žalobci se podařilo prokázat porušení čl. 25 odst. 1 nařízení č. 45/2001 (viz výše body 98 až 102 a 172). Žalobce však existenci příčinné souvislosti mezi tímto porušením a tvrzenou újmou neprokázal. Nepředložil totiž žádný argument, který by umožnil

pochopit, jak se v projednávané věci opožděné oznámení informující inspektora ochrany údajů o zpracování osobních údajů, které se ho týkají, dotklo jeho pověsti a přimělo jej ukončit jeho profesní činnost a přerušit jeho akademickou činnost. Nevysvětlil ani to, v čem mu opožděné oznámení způsobilo jakoukoli morální újmu. V tom rozsahu, ve kterém se opírá o výše uvedené porušení, musí být tudíž žaloba na náhradu škody zamítnuta jako neopodstatněná

248 S ohledem na výše uvedené úvahy musí být žaloba na náhradu škody zamítnuta jako neopodstatněná.

(omissis)

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (čtvrtý senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Athanassiosi Oikonomopoulosovi se ukládá náhrada nákladů řízení, včetně nákladů souvisejících s řízením o předběžném opatření.

Prek Labucka Kreuschitz

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 20. července 2016.

Podpisy.